

PASSENDE PALLIATIEVE ZORG BIJ COPD

TIPS VOOR IMPLEMENTATIE

Hoe kun je palliatieve zorg het beste implementeren in de standaard COPD-zorg? Uit het Compassion-onderzoek kwamen vele tips naar voren. Resultaten van het onderzoek over de effectiviteit van het onderzoek lees je in een ander [factsheet](#).

5 STAPPEN VOOR GOEDE IMPLEMENTATIE

1. **Stel een projectgroep samen** en kom regelmatig op een vast moment bij elkaar. Start eventueel een appgroep.
2. **Maak iemand verantwoordelijk** voor de implementatie.
3. **Stel concrete doelen en acties op** over de uitvoering, bijvoorbeeld over werkwijze, documentatie en samenwerkingsafspraken.
4. **Evalueer** met regelmaat het proces en de uitgevoerde acties.
5. **Zorg voor borging**, door bijvoorbeeld de afspraken over werkwijze en samenwerking vast te leggen in een protocol. Lees meer implementatietips in de [handreiking](#).

7 TIPS VOOR DE PRAKTIJK

1. **Screen systematisch** of een patiënt met (ernstig) COPD palliatieve zorgbehoeften heeft. Tijdens een ziekenhuisopname en/of bij het voorbereiden van het spreekuur. Gebruik hiervoor de indicatoren van de [ProPal-COPD tool](#) of van de [richtlijn Palliatieve zorg bij COPD](#).
2. **Plan een proactief zorgplanningsgesprek** aan het eind van het spreekuur, zodat uitloop mogelijk is. Reserveer elke week een standaard plek in de agenda.
3. **Nodig patiënten mét hun naasten** uit voor het gesprek. Geef voorafgaand uitleg over de reden van het gesprek. Stuur ter voorbereiding de [animatie](#) of [folder](#) 'In gesprek over wensen en zorgen bij ernstige COPD'.
4. **Voer het gesprek** bij voorkeur door longarts en longverpleegkundige gezamenlijk en sluit aan bij de beleving en het tempo van de patiënt en naaste. Lees voor voorbeeldzinnen en tips de [handreiking](#) 'Proactieve zorgplanning bij COPD'.
5. **Heb aandacht voor de vier dimensies** fysiek, psychisch, sociaal en spiritueel/zingeving. De [kwadrantenkaart](#) kan daarbij helpen. Gebruik de [folder](#) of [animatie](#) voor patiënten 'Omgaan met benauwdheid'.
6. **Documenteer** de uitkomsten van het gesprek in het (elektronisch) patiëntendossier en in het [individueel zorgplan](#); geef dit zorgplan met de patiënt mee.
7. **Informeer** betrokken zorgverleners.

3 BELANGRIJKE AFSPRAKEN VOOR EEN GOEDE SAMENWERKING

1. Spreek af bij welke situaties **het palliatief advies team** wordt betrokken.
2. Maak **transmurale samenwerkingsafspraken** tussen longartsen, huisartsen, longverpleegkundigen en (wijk)verpleegkundigen.
3. Spreek af wanneer en hoe (brief, telefonisch, digitaal platform) **informatie uitgewisseld** wordt tussen de eerste en tweede lijn.

Alle Compassion-materialen zijn te vinden op www.palliatievezorgcopd.nl of scan de QR-code:

